

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง การพิจารณาออกใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในกรณีที่มี
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดให้เพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคารซึ่งเป็นสถานที่ใช้ดำเนินกิจการนั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลขอหารือการพิจารณาต่อใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เสสมอาหารและต่อ
ใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของบริษัท.

ตามที่ ศาลปกครองอ. ได้นัดอ่านคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด โดยสรุปใจความว่าศาลปกครอง
ชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร(แบบ อ.๑) ที่อนุญาตให้ บริษัท. ก่อสร้างอาคารเพื่อใช้เป็น
ห้างสรรพสินค้าโดยมีผลบังคับนับตั้งแต่วันที่ใบอนุญาตมีผลบังคับใช้ ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยในผลนั้น

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล.จึงขอหารือการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เสสม
อาหารและต่ออายุใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ของบริษัท.ว่าสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตจัดตั้ง
สถานที่เสสมอาหารและต่ออายุใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามข้อบังคับตำบล เรื่อง ข้อบังคับ
ตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล.เรื่อง การควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๔๐ และ เรื่อง เหตุรำคาญและ
กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้หรือไม่อย่างไร

กรมอนามัยได้วิเคราะห์ข้อกฎหมายและประเด็นข้อหารือประกอบการพิจารณาให้ความเห็นดังนี้
ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ : การพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เสสมอาหารและต่ออายุใบอนุญาตกิจการ
ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ของบริษัท. ว่าสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เสสมอาหารและต่ออายุ
ใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามข้อบังคับตำบล เรื่อง ข้อบังคับตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล.
เรื่อง การควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๔๐ และ เรื่อง เหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้หรือไม่อย่างไร

ความเห็น : การพิจารณาออกใบอนุญาต และต่ออายุใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๕๔^๒

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/ ลงวันที่ ๒๕๖๔ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงองค์การบริหาร
ส่วนตำบล.

^๒ มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาต
จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขขอ และ
การออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน
ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทหรือ
ขนาดของกิจการหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ประกอบกับมาตรา ๕๕^๓ ทั้งนี้ จากการประสานข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลน. พบว่ายังไม่มีกรออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง ควบคุมสถานที่เสสมอาหาร ตามความในมาตรา ๔๐^๔ และมาตรา ๖๓^๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนี้ ดังนั้น เมื่อรับขอรบใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เสสมอาหาร ราชการส่วนท้องถิ่น จึงไม่มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาอนุญาต และแม้ว่าจะออกใบอนุญาตให้ได้แต่จะ ไม่สามารถจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เสสมอาหารได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าอาคารที่รับขอรบ ยื่นขอรบใบอนุญาตนั้น ได้มีค่าพิพากษาศาลปกครองสูงสุด พิพากษาให้เพิกถอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร โดยเมื่อ พิจารณาวัตถุประสงค์ของการควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเป็นการควบคุมในเรื่องความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยของอาคาร และการใช้อาคารซึ่งเป็นสุลลักษณะส่วนหนึ่งของการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของ ประชาชนด้วย

ดังนั้น จากข้อมูลข้อเท็จจริงตามที่หาหรือมานี้ จึงมีความเห็นว่า การอนุญาตตามกฎหมายหนึ่ง โดยขัดแย้งกับกฎหมายอีกฉบับหนึ่งย่อมเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีอำนาจ ในการควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข จึงเป็นไปได้ที่จะ ออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เสสมอาหารและ ต่ออายุใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งจะเป็นการ อนุญาตที่ขัดแย้งกันเองตามกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับนี้ ทั้งนี้ ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือครั้งนี้ เป็นการให้ความเห็น จากข้อมูลข้อเท็จจริงตามเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลน. ที่ได้หาหรือมาเท่านั้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชน และการอนามัยสิ่งแวดล้อม เห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลน. พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพื่อให้ สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐

^๓ มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้ เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุเมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนด ในข้อบัญญัติท้องถิ่น

^๔ มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสสมอาหารที่ได้รับ ใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสสมอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะ ของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุลลักษณะของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหารที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร หรือที่ใช้เสสมอาหาร

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

(๔) กำหนดเวลาจำหน่ายอาหาร

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุลลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหารและผู้ให้บริการ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุลลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำประกอบ ปรุง เก็บรักษาหรือเสสมอาหาร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุลลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้และของใช้อื่น ๆ

^๕ มาตรา ๖๓ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง ควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสวยอาหาร โดยพิจารณา กำหนดรายละเอียดการดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ศึกษาตัวอย่างการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้จากคู่มือ ตัวอย่างร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และคู่มือแบบการยกร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th>

กรมอนามัย
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
กรกฎาคม ๒๕๖๔

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

